

**Списък на научните публикации на д-р Е. Начев, асистент към
Клика по хипоталамо-хипофизарни, надбъбречни и гонадни
заболявания УСБАЛЕ "Акад. Иван Пенчев"**

Публикации в западни списания

1. R. Djerassi, Rkrasteva, B. Bogov, E. Netchev. Renal volumetry in healthy subjects. Nephrology Dialysis Transplantation 1996 April; (11) 4 : 742
2. Zacharieva S, Orbetzova M, Natchev E, Vergilova J, Andrewa M, Wipperrnann M, Torbova S, Tzingilev D, Angelova-Gateva P. Losartan in Cushing's syndrome. Methods Find Exp Clin Pharmacol 1998;20:163-8
3. Zacharieva S, Nachev E, Orbetzova M. Pseudo-Bartter's syndrome secondary to self-induced vomiting and laxative abuse. Arch Hellenic Med 1999;16: 68-71,
4. S. Zacharieva, I. Atanassova, E. Natchev, M. Orbetzova, D. Tzingilev Effect of short-term losartan treatment in patients with primary aldosteronism and essential hypertension. Methods Find Exp Clin Pharmacol 2001; 23:153-156
5. Zacharieva S, Atanassova I, Kirilov G, Kalinov K, Shigarminova R, Nachev E, Aslanova N. Effect of transdermal estrogen therapy on some vasoactive humoral factors and 24-h ambulatory blood pressure in normotensive postmenopausal women. Climacteric. 2002;5:293-9.
6. Zacharieva S, Kirilov G, Kalinov K, Shigarminova R, Nachev E, Orbetzova M, Atanassova I. Effect of different hormone replacement therapy regimens on circadian blood pressure profile and active renin in postmenopausal women. Gynecol Endocrinol, 2002; 16:461-467.
7. Zacharieva S, Shigarminova R, Nachev E, Kamenov E, Atanassova I, Orbetzova M, Stoynev A, Doncheva N, Borissova AM. Effect of amlodipine and HRT on blood pressure and bone metabolism in menopause. Methods Find Exp Clin Pharmacol 2003;25:209-13
8. Zacharieva S, Atanassova I, Orbetzova M, Nachev E, Kalinov K, Kirilov G, Shigarminova R, Ivanova R, Dashev G. Circulating vascular endothelial growth factor and active renin concentrations and prostaglandin E₂ urinary excretion in patients with adrenal tumours. Eur J Endocrinol 2004;150:345-349
9. Zacharieva S, Shigarminova R, Nachev E, Orbetzova M, Genov N, Kamenov Z, Atanassova I, Stoynev A, Doncheva N, Borissova A-M, Zingilev D, Ambulatory blood pressure monitoring (ABPM) and active renin in menopausal women treated with amlodipine and hormone replacement therapy (HRT). Gynecol Endocrinol 2004;19:26-32
10. Zacharieva S, Atanassova I, Orbetzova M, Kirilov G, Nachev E, Kalinov K, Shigarminova R. Vascular endothelial growth factor (VEGF), prostaglandin E2

(PGE2) and active renin in hypertension of adrenal origin. J Endocrinol Invest 2004;27:742-746.

11. Zacharieva S, Orbetzova M, Stoynev A, Shigarminova R, Yaneva M, Kalinov K, Nachev E, Elenkova A. Circadian blood pressure profile in patients with Cushing's syndrome before and after treatment - J Endocrinol Invest 2004;27:924-930
12. Zacharieva S, Atanassova I, Nachev E, Orbetzova M, Kirilov G, Kalinov K, Shigarminova R. Markers of vascular function in hypertension due to Cushing's syndrome. Horm Metab Res 2005 37:36-39
13. Zacharieva S, Orbetzova M, Elenkova A, Stoynev A, Yaneva M, Shigarmonova R, Kalinov K, Nachev E. Diurnal blood pressure pattern in patients with primary aldosteronism. J Endocrinol Invest. 2006 29:26-31.
14. Annamaria Colao, Silvia Vandeva, Rosario Pivonelo, Ludovica Francesca Stella Grasso, Emil Natchev, Renata S Aurema, Krasimir Kalinov and Sabina Zacharieva. Could different treatment of acromegaly influence lift approaches in expectancy? A comparative study between Bulgaria and Campania (Italy). Eur J Endocrinol. 2014; 171 : 2 263-273
15. Asen Hadzhiyanev, Radina Ivanova, Emil Nachev Evaluation of prognostic utility of MIB-1 and p-53 expression in pituitary adenomas: correlations with clincal behaviour and folow - up results. Biotechnology Equipment 2014 Vol. 28. Number 3, 502- 507.
16. S. Vandeva, A. Elencova, E. Natchev, G. Kirilv, D. Tcharaktchiev, M. Yaneva, K. Kalinov, M. Marinov, K. Hristozov, Z. Kamenov, M. Orbetzova, J. Gerenova, I. Tsinlikov, S. Zacharieva. Treatment Outcome Results from the Bulgarian Acromegaly Database: Adjuvant Dopamine Agonist Therapy is Efficient in Less than One Fifth of Non-irradiated Patients. Exp Clin Endocrinol Diabetes 2014; 122: DOL: 10.1055/s-0034-1389987
17. Silvia Vandeva, Maria Yaneva, Emil Natchev, Atanaska Elenkova, Krasimir Kalinov, Sabina Zacharieva Disease control and treatment modalities have impact on quality of life in acromegaly evaluated by Acromegaly Quality of life (AcroQol) Questionnaire. Endocrine. 2015 DOL: 10.1007/s12020-014-0521-6
18. Lilia Rostomian, Adrian Dali, Patrick Petrossians, Emil Nachev et all. Clinical and Genetic Characterization of Pituitary Gigantism: An International Collaborative Study in 208 Patients. Endocrine- related cancer. 2015 Oct;22(5):745-57. doi: 10.1530/ERC-15-0320
19. Silvia Vandeva, Atanaska Elenkova, Emil Natchev & Sabina Zacharieva. Epidemiological variations of aggressive growth hormone-secreting adenomas. Int. J. Endo. Oncol. (2016) 3(3), 245–257
20. Patrick Petrossians, Adrian F Daly, Emil Natchev, Luigi Maione, Karin Blijdorp, Mona Sahnoun-Fathallah, Renata Auriemma, Alpha M Diallo, Anna-Lena Hulting, Diego Ferone, Vaclav Hana Jr, Silvia Filippioni, Caroline Sievers, Claudia Nogueira,

Carmen Fajardo-Montañana, Davide Carvalho, Vaclav Hana, Günter K Stalla, Marie-Lise Jaffrain-Réa, Brigitte Delemer, Annamaria Colao, Thierry Brue, Sebastian J C M M Neggers, Sabina Zacharieva, Philippe Chanson and Albert Beckers. Acromegaly at diagnosis in 3173 patients from the Liège Acromegaly Survey (LAS) Database. Endocrine- related cancer. 2017, DOL: 10.1530/ERC – 17- 0253, 24:10, 505-518.

21. Atanaska Elenkova, Iliana Atanasova, Georgi Kirilov, Emil Natchev, Ralitza Ivanova, Roussanka Kovatcheva, Silvia Vandeva, Dimitar Tcharaktchiev, Sabina Zacharieva. Autoimmune hypothyroidism is three times more frequent in female prolactinoma patients compared to healthy women: data from a cross-sectional case-control study. *Endocrine*. 2017, 57:486–493 DOI 10.1007/s12020-017-1372-8
22. E. Natchev, A. Kundurdjiev, N. Zlatareva, S. Vandeva, G. Kirilov, T. Kundurzhiev, S. Zacharieva Ecocardiographic myocardial changes in acromegaly: a cross-sectional analysis in a tertiary center in Bulgaria. *Acta Endocrinologica (Buc)*, vol. XV, no. 1, p. 52-61, 2019
23. Ilan Shimona, Corin Badiu, Artur Bossowski, Mirjana Doknic, Iveta Dzivite-Krisane, Václav Hána, Jana Kollerova, Emil Natchev, Marija Pfeifer, Nikolette Szűcs, Juliana Hey-Hadavi, Roy Gomez. Adult growth hormone deficiency in CEE region: Heterogeneity of the patient pathway. *Growth Hormone & IGF Research* 46–47 (2019) 44–49
24. J Matrozova, R Kovatcheva, A Elenkova, E Natchev, V Vasilev, S Zacharieva. Thyroid Abnormalities in Primary Aldosteronism. *ARC Journal of Diabetes and Endocrinology* 2019; 5(1) : 1-7.
25. Kalina Racheva, Margarita Zlatkova, Tsvetalin Totev, Emil Natchev, Ivan Hristov, Milena S. Mihaylova, Roger S. Anderson. Case Report: Changes in spatial summation for chromatic stimuli in a patient with hypothyroidism due to autoimmune thyroiditis before and after treatment with levothyroxine. *International Research Journal of Pharmacy and Medical Sciences (IRJPMS)*, Volume 2, Issue 5, pp.
26. K. Racheva, M. Zlatkova, T. Totev, E. Natchev, M. Mihaylova, I. Hristov, and R. S. Anderson, “Hypothyroidism Can Compromise Spatial Summation and Resolution Acuity for S-Cone Selective Stimuli” *Perception*, 48(2S), 126 (2019).
27. M. Zlatkova, K. Racheva, N. Bocheva, R.S. Anderson, T. Totev, and E. Natchev, “Simple Reaction Time to Chromatic Stimuli in Patients With Hypothyroidism” *Perception*, 48(2S), 173 (2019).
29. Kalina Racheva, Tsvetalin Totev, Emil Natchev, Nadejda Bocheva, Raymond Beirne, and Margarita Zlatkova Color discrimination assessment in patients with hypothyroidism using the Farnsworth–Munsell 100 hue test /*Journal of the Optical Society of America A* Vol. 37, No. 4 /April 2020
30. Emil Natchev, Silvia Vandeva, Roussanka Kovatcheva, Georgi Kirilov, Krasimir Kalinov, Sabina Zacharieva. Thyroid gland changes in patients with acromegaly. *Arch Endocrinol Metab*. 2020; 64/3 pp 269-275, DOI: 10.20945/2359-3997000000247

Публикации в български списания

1. Р. Джераси, Р. Кръстева, Б. Богов, Е. Начев. Динамични промени в някои параметри на нормалния ехографски образ на бъбреца с напредване на възрастта. *Динамичен и терапевтичен ултразвук* 1996, 1 : 10-17
2. Е. Начев, Б. Богов. Метформин. *Съвременна медицина* 1997, 1 : 65-68
3. Е. Начев. Съвременни съващания за ролята на ацетизал-салициловата киселина в профилактиката и лечението на сърдечно-съдовите заболявания. *Медицинска наука* 2000; 1 : 14-17
4. Златарева Н, Захариева С, Начев Е. Ефект на едногодишно лечение с Вапреотид върху сърдечните промени при болни с акромегалия. *Диагностичен и терапевтичен ултразвук*. 2003, 1:14-18.
5. Захариева С, Янева М, Начев Е, Шигарминова Р. Лечение с Moxonidine /Physiotens/ при болни с артериална хипертония и метаболитен синдром. *Съвременна медицина*, LIV, кн. 3, 3-8 , 2003.
6. Атанасова И, Захариева С, Асланова Н, Карапеева М, Орбецова М, Коев Д, Начев Е, Ангелова П, Цингилев Д. Ефект на препарата Лозартан върху вазоендотелния растежен фактор при болни със захарен диабет тип 1 и нормотония. *Медицинска наука*, 2004, 3, бр.1, 22-27.
7. Златарева Н, Захариева С, Начев Е. Акромегална кардиомиопатия. *Ендокринология* 2004, т. IX, №2, 73-80
8. Кирилов Г, Начев Е, Захариева С, Даковска Л, Дукова П, Александров А. Ендотелинът и хомоцистеинът като биохимични маркери за сърдечно-съдов риск при акромегалия. *Ендокринология* 2004, т. IX, №2, 97-103
10. Захариева С., М. Орбецова, А. Еленкова, А. Стойнев, Р. Шигарминова, М. Янева, Е. Начев, К. Калинов. Денонощен ритъм на артериалното налягане при пациенти с първичен алдостеронизъм. *Медицинска Наука*. 1-2 2005, стр. 10-16.
11. Начев Е, Шигарминова Р, Захариева С. Нови терапевтични възможности при акромегалия. *Мединфо*, 2005, №2, 6
- 12 .Начев Е, Шигарминова Р, Захариева С. Артериална хипертония при акромегалия – собствен опит. *Мединфо*, 2005, №2, 22.
13. Е.Начев, С.Захариева. Промени в сърдечно-съдовата система при акромегалия. *Ендокринология*, 2007, т. XII, № 1, 18-24

14. Е. Начев, Г. Кирилов, Й. Матрозова, Ю. Андреева, К. Калинов, С. Захариева. Честота на артериалната хипертония при акромегалия и хуморални фактори, участващи в нейната генеза. Ендокринология 2009, т. XIV ,№ 3, 156-167
15. С.Вънdevа, М.Андреева, М.Орбецова, Д.Чаръкчиев, Г.Кирилов, А.Еленкова, И.Атанасова, Е.Начев, М.Янева, Ф.Куманов, А.Томова, М.Маринов, К.Калинов, К.Христозов, З.Каменов, Ж.Геренова, И.Цинликов, С.Захариева. Акромегалията в България – епидемиологична характеристика чрез национална база данни. Ендокринология 2010, т. XV, №3, 142-1503.
16. Начев, Е., С. Захариева. Сърдечно-съдов риск при болни от акромегалия. Наука Ендокринология. 2010;1:37-40.
17. С. Вънdevа, Е. Начев, С. Захариева. Качество на живот при пациенти с акромегалия. Наука ендокринология 2010, №2, 92-93
18. Д.Чаръкчиев, Х.Димитров, С.Захариева, М.Маринов, С.Вънdevа, В.Василев, М.Янева, А.Еленкова, Е.Начев, Г.Кирилов, И.Атанасова, Р.Иванова. База данни за пациенти с хипофизни и надбъбречни тумори. Социална медицина, 2010 2-3 73-79
19. Е.Начев, Г.Кирилов, И.Атанасова, Й.Матрозова, К.Калинов, С.Захариева. Промени на някои хуморални фактори, участващи в патогенезата на артериалната хипертония при акромегалия. Ендокринология 2011, т. XVI, № 4, 177- 189
20. М.Янева, С.Вънdevа, А.Еленкова, Е.Начев, Д.Чаръкчиев, М.Андреева, Г.Кирилов, К.Христозов, М.Орбецова, З.Каменов, Ж.Геренова, Ив.Цинликов, М.Маринов, Т.Сечанов, Г.Ганчев, С.Захариева. Заболеваемост и болестност от синдром на Кушинг в България. Ендокринология 2013, том XVIII; №4:164-169
21. Е. Начев, Б.Богов. Метформин Медикарт 2014